

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Teologická fakulta
Katedra psychologie

Název diplomové práce: Etika v zájmových činnostech seniorů

Autor práce: Bc. Maliňáková Gabriela

Studijní obor: Etika v sociální práci

Vedoucí práce: PhDr. Ing. Marie Lhotová, Ph.D.

Oponent:

Obsahová stránka:

Předložená diplomová práce zahrnuje v teoretické části dvě základní oblasti – oblast týkající se etiky (kde definuje etiku a její vývoj a přes etický kodex se dostává k etickým dilematům a speciálně k etickým aspektům v pomáhajících profesích) a oblast týkající se stáří, zvláště adaptace na stáří a zájmy, které napomáhají aktivizaci v rámci volnočasových činností v tomto životním období. Jako téma praktické části autorka zařadila průzkum povědomí občanů o možnostech volnočasových aktivit pro seniory v zařízeních s komplexní péčí o seniory a v zařízeních, které poskytují ambulantní služby nebo nabízení zájmové činnosti, a průzkum skutečnosti, jak pracovníci v sociálních službách v oblasti práce se seniory jsou obeznámeni s etickým kodexem. V příloze jsou ukázky dotazníků. Pro vypracování textu autorka využila poznatků vývojové psychologie, sociální psychologie, sociální práce a etiky v sociální práci. Při výkladu zájmových a aktivizačních činností pro seniory se opírala o Metodickou příručku sociálně terapeutických a aktivizačních činností, kterou uvádí v plném znění na 3 stranách, vše doplňuje aktuální nabídkou činností v různých oblastech.

Cíl práce:

Cílem práce je vytvoření textu, kde by byl položen důraz na dodržování etických zásad a Etického kodexu sociálního pracovníka při realizaci zájmové, aktivizační a relaxační činnosti se seniory. V praktické části si stanovila za cíl zmapovat povědomí občanů o zájmových aktivitách a činnostech seniorů v různých sociálních zařízeních s přihlédnutím k dodržování zásad etiky a Etického kodexu. Tyto cíle splnila, připomínku mám k metodice výzkumné části.

Připomínky k teoretické části:

Terminologické nepřesnosti jsou na str. 11 v odstavci o etice, z wikipedie, otevřené encyklopedie (etika je „něco“, co každodenně používáme, co má v sobě zakódováno každý člověk....)

Která je kniha, ze které autorka čerpala, jak uvádí v textu na str. 27? („...je takovým obecným shrnutím poznatků....obecně osvětluje základní pojmy...“)

Připomínky k výzkumné části:

Jak byl vybrán soubor respondentů dotazníků č. 1 a 2?

Zdá se, že neodpovídá hypotéze č. 1, která se zaměřuje na lidi nepracující v oboru (údaje str. 69)

Není jasné, jak se autorka zaměřila více na skupinu lidí nepracujících v sociálních službách, když ve zkoumaném vzorku byly obě kategorie (tedy též „ostatní“). Věková hranice 31-65 let je natolik široká, že se mi nezdá účelné v tomto rozmezí jev o informovanosti zkoumat.

Proč vlastně je důležité posoudit, kolik je v jednotlivých věkových kategoriích zastoupeno mužů a kolik žen, jedná-li se o povědomí o možnostech volnočasových činností pro seniory mezi lidmi?

Tvrzení na str. 73 vztahující se k předpokladu u otázky č. 6 „...že mezi lidmi, kteří nemají zkušenost se sociálními zařízeními, nebude převažovat neznalost v oblasti nabídky volnočasových aktivit. Nepotvrdilo se, „...převážilo procento těch, kteří o volnočasových aktivitách vědí...“ bude pravděpodobně chybně koncipováno.

Hypotéza se nemůže potvrdit „v náznaku“, hypotézy se potvrzují statistickým výpočtem s uvedením hladiny významnosti, na které hypotéza platí.

Využití Etického kodexu při práci s klienty je v podstatě vágní formulace. Etický kodex se nevyužívá. Jsou to pravidla, se kterými se přistupuje ke.....

I bez existence sestaveného, zformulovaného, pracovníkem podepsaného Etického kodexu je představitelná práce s dodržováním etických pravidel a naopak.

Na str. 84 je tvrzeno, že většina zařízení nezná Etický kodex, což je v rozporu s tabulkou na str. 80.

Formální stránka:

Po stránce gramatické práce vykazuje vcelku odpustitelné menší nedostatky zejména v interpunkci. Některé chyby jsem opravila přímo v textu.

Prezentace práce:

Téma je rozpracováno na jedenaosmdesáti stranách v rozdělení na tři kapitoly, praktickou a teoretickou část. Součástí práce je i dotazníkové šetření, jehož výsledky jsou zobrazeny přehledně barevnými grafy se slovním popisem. Dotazník předkládaný respondentům je uveden v příloze. Seznam literatury čítá 13 knižních zdrojů několik elektronických zdrojů. Kromě toho použila autorka v textu odkazy na právní předpisy (Stručný průvodce zákonem o sociálních službách). Přílohy jsou rozsáhlé (I-VIII) a kromě prázdných formulářů dotazníků a ukázek vyplněných dotazníků užitých pro tabulky v praktické části práce přinášejí též fotografie z volnočasových aktivit.

Po grafické stránce je práce pěkná, velmi přehledně upravená.

Závěr:

Autorka vycházela při zpracování své diplomové práce z vlastní praxe a přistupovala k tématu přemýšlivě a poctivě. Charakteristika stáří jako vývojového stádia je z psychologického hlediska v práci pojatá trochu povrchně, ale vzhledem k tomu, že je práce zacílena na adaptaci a aktivizační činnosti ve vztahu ke kvalitě života, nelze tuto skutečnost brát jako zásadní nedostatek. Klíčovou kapitolou je kapitola o službách sociální péče a v tomto rámci je téma zachyceno v podstatě vyčerpávajícím způsobem (sociální prevence, terénní programy, sociálně terapeutické dílny, sociální rehabilitace atd.). Podstatnou připomínku mám k výzkumné části, kde jsou sice stanoveny hypotézy, ale nijak neověřeny, ačkoliv autorka uvádí potvrzení hypotéz.

Návrh na klasifikaci: Doporučuji k obhajobě s hodnocením velmi dobře.

Případná témata k obhajobě:

Viz výše uvedené připomínky.

Praha, 27. 4. 2010

PhDr. Ing. Marie Lhotová, PhD.

